

μιάν ιδέα ζωής της πιο σημαντικής ζωής που ζούσαμε στο σπίτι. Γιατί το σπίτι είχε τη γνώμη του, κ' είχε την ποίησή του, στο χαστικό καθώς εΐτανε κ' αίσταντικό. Το σπίτι δούλευε τον πατριωτισμό, και τον κοσμοπολιτισμό δεν τον καταφρόνουσε. Το σπίτι μελετούσε την ιστορία του τόπου του και τα παρακολουθούσε τα πράγματα της Ευρώπης. Το σπίτι καταλάβαινε κι από τη ξένη φιλολογία, και θαύμαζε την ανθισμένη τότε ρωμαντική τέχνη. Θάλωναν από συγκίνηση κάθε βράδι τα μάτια των γυναικών στο διάβασμα μερικών τραγουδιών του Ζαλοκώστα. ή «Ανδρονίκη» του Στέφανου Ξένου περνούσαν από χέρι σε χέρι και μας ξενυχτούσε. Στο σπίτι μεγαλοφώνουσαμε την έπική καταστροφή του Βατερλώ μέσ' από τους «Αθλίους», και περιπλεγμένους βρίσκονταν με τις πόλκες των κοριτσιών ο Βέροτερος. Και γύρευα να πάρω κάποιο νόημα από το Θεόκριτο μέσα στην παράφραση του Νεόφυτου Δούκα.

Όμως το σπίτι αν είχε στολίδι του, κρεμαστό σε κάδρα, τον «Θόνα και την Άμαλία», δεν τους αγαπούσε. Έτσι το έκανε για την ιστορία: το σπίτι εΐταν επαναστάτης, και το β2 εΐταν ακόμη φρέσκο. «Αν προσκυνούσε τον άγωνα του 21 στο πιάσιμο του Διάκου, καμάρωνε τη δόξα μας την έθνική και πλήρωνε το λερώτατο χρέος. «Ο ζωγραφιστός ρωμαντισμός της «Ατάλης μας χτυπούσε σαν κάτι μουσικό και όνειρευτο, μα πάντα μικρινό και ξένο. Το σπίτι γνώριζε πιο πολύ και πρόσεχε πιο πολύ, απλούστατα, στον Αυτοκράτορα και στην Αυτοκρατορίσα. «Ο Ναπολέων (δεν τολμούσε το σπίτι να προφέρει το όνομα όρθιά: Ναπολέοντας, γιατί θα του έδειχνεν άπρεπα δημοκρατικό θάρρος), και η Εύγενία μιλούσε το σπίτι από το πρωί ως το βράδυ χίλια δυο μιλήματα για την Εύγενία και για το Ναπολέοντα. Κ' ενώ την άγαπούσα τόσο, την Αυτοκρατορίσα! τόσο ώραία, και τόσο έλάμπανε τα μάτια της από νεότητα! ποιά άλλη θαχε τη μέση της και πιά το στήθος της; Οι άκριβοθάροντες τότε και μικρόσωμες έφημερίδες, ή «Αύγη» και το «Φως», που δεν τις βλέπαμε πιο πολύ από δυο φορές και μια φορά τη βδομάδα, μας τόν κρατούσαν αναμμένα πάντα τον έρωτά μας.

Και μη νομίζετε πως το σπίτι σέρονταν μονάχα από τυφλά αισθήματα. Το σπίτι είχε νοή, και νοή πολιτικό. Βρισκόμαστε στις παρυμονές του γαλλογερμανικού πολέμου. Το σπίτι θαύμαζε την όμορφη της Εύγενίας, φρόντιζε και μιλούσε πολύ για το Ναπολέοντα, μα δεν τον ήθελεν όμως τον Αυτοκράτορα των Γάλλων: το σπίτι ήθελε να δημοκρατηθί

ή Γαλλία: λάτρευε τον Ουγκώ, και πίστευε πως ο μεγάλος άνθρωπος της Γαλλίας εΐταν ο Ροσεφόρ. Τότε κ' έγω έγραψα το πρώτο φιλολογικό μου έργο δεν είχα κλείσει τα δέκα χρόνια. Ποίημα εΐταν; όχι: διήγημα. Ποιο το θέμα του; Συνομοσπία γάλλων δημοκρατικών για ρίξουνε τον Ναπολέοντα. Ποιοι εΐναν κ' έπαιρναν στο διήγημα; «Ο Ροσεφόρ, ο Λεδρύ Ρολέν κι ο Λουί Μπλάν: ήμθεοι τότε της φαντασίας μου.

Το σπίτι μάλιστα τόσο σοβαρά και τόσο λογικά εφάρμοζε τους κινόνες και άκουε τους νόμους τους ήθικούς, που όταν ξέσπασεν ο γαλλογερμανικός πόλεμος, πήγε με το μέρος των Γερμανών. Γιατί; γιατί δεν ήθελε να βοηθήσει το Ναπολέοντα, έναν άρπαγα του θρόνου κ' ένα τύραννο. Έπρεπε πρώτα να νικηθί ο άδικητής ο Βοναπάρτης, κ' ύστερα να λάμψη το δίκιο. Το σπίτι πήγε με το μέρος των Γάλλων ύστερ' από το Σεδάν, αφού παραδόθηκεν ο Ναπολέοντας, και πιά δεν είχε θρόνο. Τότε ξέσπασεν ο ένθουσιασμός για τη Γαλλία. Και γιατί εΐταν έτσι αντίθονα-παρτικό το σπίτι; Έτσι μόνον από φ ο ύ μ α ρ' ανθρωπιστικά και δημοκρατικά; Όχι. Καθώς σ' εΐπα, το σπίτι το φλόγιζεν ο πατριωτισμός. Μίσωσε το Ναπολέοντα, γιατί κατάστρεψε την Κρήτη. Και ή Κρήτη μας εΐταν τότε ή μεγάλη μας ιδέα και το μεγάλο μας το καμάρι. «Ο τρίτος Ναπολέοντας φρόντισε να τη θάψη την κρητική επανάσταση. «Ηθελε και το σπίτι μας να του γίνη νεκροθάφτης.

Το κάτω κάτω της γραφής, άλλο ή πολιτική, και άλλο ή φαντασία. Έμένα τόσο πολί: δέ μ' έμελε για το Ναπολέοντα: μ' έμελε πιο πολύ για την Εύγενία. Έβρισκα μαζί της παιδί, μια ζων έντονη ξεχωριστή: και γι' αυτό δέ μπορώ παρά να ζω μαζί της όσο να πεθάνω: δεν την ξεχνώ την εικόνα της και την κρατώ άπειραχτην ακόμη μέσα μου την ιδέα της. «Αλήθεια ή χιμαιρα, δεν εΐξετάζω. Ποιος μπορεί να ξεχωρίση μέσα στη ζωή που αρχίζουν των πραγμάτων και που των όραμάτων τα σ' έννορα; «Η φύμη, ή ιστορία, το μάκρομα των τόπων και των χρόνων μέσα στον ίδιο φωτοστεφάνωτο κύκλο βάζουν τους ήρωες του φανταστικού και του πραγματικού κόσμου, και πλέκουν τις πιο άλλόκοτες, μα και τις πιο ζωντανές γνώριμες και άγάπες.

Και να γιατί, μόλις έμαθα, πως θλιβερά πιά συντριμμένη από το χρόνο και από τα χρόνια, πρόσβάλεν από δώ περαστική ή αυτοκρατορίσα, μου ήρθε να παρουσιαστώ μπροστά της, να της σφίξω φιλικώτατα το χέρι,

και χαμογελώντας μ' ένα τρόπο ανθρώπου του σπιτιού: της, να της πώ:

— Έδω είμαι!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

ΛΙΜΠΕΛΛΙ

«Η πρώτη της Νέας Σκηνής με την Λιμπελλά δεν μας ένθουσιάζε καθόλου. Κι' όμως όλοι επήγαμε στο θέατρο με την καλή προδιάθεση να ένθουσιασούμε και με την πεποίθηση ότι ή Χρηστομάνος, ύστερ' από την πολύμηνη άπουσία του θα μας έργότανε παρασκευασμένος με κάποιο εκλεκτό έργο, πρό παντός όμως καλομελετημένο και καλοχωνεμένο από τους μύστες, το όποιο θα έδεικνολογούσε την έπιθυμία που είχαμ' όλοι μας να ιδούμε έπιστρέψουν από τα ξένα μια ώρ' άρχίτερα στην πρώτη κοιτίδα της την Ν. Σκηνή.

«Ο κ. Χρηστομάνος, αν και δεν εΐνε κακός, εΐνε όμως φαίνεται πεισματάρης και δεν ήθελε να μας κάνει να γαρουμε. Και γι' αυτό μας έδωσε την «Λιμπελλά» — ήγουν ένα δράμα το όποιο ήμπορεί να εΐνε καλό όταν το παίζει μια Σύρμα, αλλά το όποιο εΐνε κακό και ψυχρό κι άνούσιο, όταν το παίζουν, όπως τό παίζουν το περασμένο μάδδατο οι μύστες της Ν. Σκηνής.

«Αγαπούμε τόσο την Ν. Σκηνήν — εΐνε δά και το μόνο θέατρο το όποιο ήμπορεί να λάβη κανένας ύπ' έψι του μέσα στην άκατάσχετη θεατρική άτέλεια που καταπλημμύρισε πάλι, με τις πρώτες άφώρητες ξέστες, το ύ-παιθριον πολιέθρον, — άγαπούμε λοιπόν τόσο την Νέα Σκηνή, ώστε νομίζουμε πως γι' επιβάλλεται να την συλλυπηθούμε για την άτυχεστέρα πρώτη της: και της εύ-γρηθούμε αυτή να εΐνε και ή τελευταία άποτυχία της έρπεινης θερινής περιόδου της.

Ο ΚΟΝΤΕ - ΡΟΔΑΥΓΙΤΗΣ

ΚΕΡΔΟΣ 310.560 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ναι! 310,560 δραχμές έδωκε μέχρι τούδε το γρα-φείον του τραπεζομεσίτου κ. Ίω. Φωτίου εις τους πελά-τας του. «Ητοι εκ των άγοραστών λαχειοφόρων όμολογιών εκ του γραφείου του έχουσι κερδίσει διάφορα ποσά άνερ-χόμενα εις τον στρογγυλόν άριθ. 310,560 δραχμές.

«Ο κ. Ίω. Φωτίου θέλει ν' αναδείξω το ποσόν τούτο εις 1,000,000 δρ. Έπιθυμών δέ, ίνα συμμετάσχωσι τού-των πάζει κι τάξεις της κοινωνίας ύποβιβάζ ει την προκταβολήν δι' έκαστην λαχειοφόρον της Έθνικής Τραπεζής εις δραχ. 8 και καλέ τους θέλοντας ν' άγο-ράσωσι τοιαύτην να προσέλθωσιν εις το τυχερόν γραφείον του, όπου πάντως θα κληρωθί μετ' άμοιβής όμολογία-τις και τι χαρά να εΐνε ή πρώτη με τας 70,000 χρυσάς δραχμές την 18 Ιουνίου έ. έ., ότε γενήσεται ή κλήρωσις.

«Οαύτως άσφαλίζονται και λαχειοφόροι όμολογίαι της αύτης Έθνικής Τραπεζής διχ την αύτην εις το ά-τιον κλήρωσιν της 18 Ιουνίου 1903 αντί μιας δραχμής έκάστη.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ „ΝΟΥΜΑ“

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ

ΤΙΜΩΝΑΣ Ο ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ

ΗΛΙΑ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗ

Αυτά λοιπόν, ό άθλιε, πότε θα πάψεις να τα κοιτάς έτσι αδιάφορα; πότε θα παιδέψεις την τόση άδικία; πότοι Φαέθοντες ή Δευκαλίωνες χρειάζουν-ται για μια τέτοια άνυπόφορη βρисиά της ζωής; Γιατί για να πώ τα δικά μου, άρίνοντας στην πάντα τα ξένα, κ' έμένα, άφού τόσοις Αθηναίοις τους άνάδειξα κι' από πεντάφτωχους τους έκανα πλούσιους και βοήθησα όλους όσους είχαυ ανάγκη, και ξόδευα τα πλούτη μου όλα για να εύρεγέτω τους φίλους μου, κι' άφού για όλ' αυτά φτώχεψα, τώρα πιά δέ με γνωρίζουν, ότε γυρίζουν να με κοιτάζουν όσοι ως

τά χτες ζάρωναν και με προσκυνούσαν και κρεμό-σαντε από μια ματιά μου. Μ' αν συναντήσω και κανέναν άπ' αυτούς στο δρόμο μου, με προσπερνούν σαν καμιά περμένη παλιά επιτάφια κολόνα πεθα-μένου, που την άναποδογύρισε ο καιρός, χωρίς να τη διαβάσουν. Κι' όσοι με δούν από μακριά το στρίβουν άπ' άλλο δρόμο, γιατί νομίζουν πως ή άν-τικρύσουν τίποτε κακοσυναπάντητο και τρομερό κι' όχι έμένα, που ως τα προχ-τες τους ήμωνα σωτή-ρας κ' εύεργέτης. Κι' έτσι, άφού από τις συφορές τραβήχτηκα σε τούτη την άκρια και ντύθηκα με τομάρι, σκάφτω τη γής για τέσσερες όβολούς τη μέρα και οίλοσορψώ έδω χάμου με την έρημιά μου και την άξίνα: τούλάχιστο μου φαίνεται πως θα κερ-δέψω το ότι δέ θα δώ πιά πολλούς άπ' αυτούς να καλοπερνάνε χωρίς να τους άξίζει, γιατί αυτό θα μοΐφερνε περσότερη λύπη. Μα τώρα τέλος πάντων, ό γυιέ του Κρόνου και της Ρέας, άφού τινάξεις από πάνω σου αυτόν το βαθύ και γλυκό ύπνο (γιατί κοι-μήθηκες περσότερο κι' από τον Έπιμενίδη) και φυσήξεις με το φουσερό τ' άστροπελέκι ή γυρέψεις φω-τιά υπό την Οίτη και του κάνεις μεγάλη τη φλόγα, δείξε έτσι κανένα θυμό δυνατού και παλληκαρίσιου Δία, αν δεν εΐνε αλήθεια όσα μολογάνε οι Κρητικοί για σένα και το θάψιμό σου στη χώρα τους.

(Φαίνονται ψηλά στον ουρανό ο Δίας κι' ο Έρμής και κουθενιάζουν κοιτάζοντας τον Τιμόνα.)

Δίας. Ποιος εΐν' αυτός, Έρμῃ, που φωνάζει άπ' την Άττική κοντά στα ριζά του Ύμητ ου, που εΐν' όλο βρώμα και λέρα, ντυμένος με τομάρι, και σκάφτει, καθώς βλέπω, καμπουριασμένος; πολυλο-γας άνθρωπος φαίνεται κι' αθάδης: χωρίς άλλο φι-λόσοφος εΐνε, γιατί άλλιώς δέ θα ξεστόμιζε τέτοια βαρεία λόγια για μέε.

Έρμῃς. Τί λές, πατέρα; δέ γνωρίζεις τον Τι-μόνα το γυιό που Έχεκράτηδη, τον Κολυττά; αυτός εΐνε που πολλές φορές μάε κάλεσε σε τραπέζι με σωστές θυσίες, ο νιόπλουτος, που θυσίαζεν όλα-κερες έκατόμβες, και που κοντά του συνειθίζαμε να γιορτάζουμε μεγαλόπρεπα τα Διάσια.

Δίας. Πώ, πώ, πώς έλλαξε! έκείνος ο όμορφος, ο πλούσιος, που είχε γύρω του τόσοις φίλους; τί έπαθε κι' έγιν' έτσι; βρωμιάρης, έλεεινός, σκαφτιάς, και, καθώς φαίνεται άπ' το βαρύ κατέδασμα της άξίνας, μεροκαματιάρης;

Έρμῃς. Για να τα πώμε έτσι δά, τον κατ-στρεψαν ή καλή του καρδιά, και ή φιλανθρωπία του και ή συμπόνεσή του για όλους όσοι είχαυ ανάγκη: μα ή αλήθεια εΐνε πως καταστροφή του ήταν ή άνεμυαλιά και κουταμάρα και το άνεξέταστο διά-λεγμα των φίλων του: δεν έννοιωθε αυτός πως έκανε